

กลวิธีการแปลชื่ออาหารไทยของร้านอาหารไทยเป็นภาษาจีน กรณีศึกษาจากแพลตฟอร์มเหม่ยถวน นครเซี่ยงไฮ้

A Study of Strategies for Translating Thai Cuisine Names into Chinese: A Case Study Based on Shanghai Mei-tuan Platform

เชออี๋ สวี¹

Keyu XU

สาขาวิชาภาษาไทย คณะภาษาตะวันออก มหาวิทยาลัยภาษาต่างประเทศเฉโจเจียงเยว่ชิว
School of Asian Studies, Zhejiang Yuexiu University, China
1013653080@qq.com

กัลยาณี กฤตโตปการกิต²

Kullayanee KITTOPAKARNKIT

สาขาวิชาภาษาไทย คณะภาษาตะวันออก มหาวิทยาลัยภาษาต่างประเทศเฉโจเจียงเยว่ชิว
School of Asian Studies, Zhejiang Yuexiu University, China
20232707@zyufl.edu.cn

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14784459>

บทคัดย่อ

บทความนี้เป็นบทความวิจัยเชิงเอกสาร ศึกษาการแปลชื่ออาหารไทยเป็นภาษาจีน โดยศึกษาจากชื่ออาหารบนแพลตฟอร์มเหม่ยถวน นครเซี่ยงไฮ้ ประเทศจีน มีเกณฑ์การคัดเลือกชื่ออาหารจากร้านอาหารที่มีรายการอาหารมากกว่า 20 รายการและมีคะแนนภาพรวมของร้านมากกว่า 4.5 คะแนน พบจำนวน 4 ร้าน รวมรายการอาหารทั้งสิ้น จำนวน 207 ชื่อ ผลการศึกษาพบว่า ชื่ออาหารไทยบนแพลตฟอร์มเหม่ยถวนแปลเป็นภาษาจีนด้วยกลวิธีการแปลต่อไปนี้ กลวิธีการแปลแบบตรงตัว กลวิธีการแปลแบบตั้งชื่อใหม่ กลวิธีการแปลแบบทับศัพท์ กลวิธีการแปลแบบใช้คำเทียบเท่า กลวิธีการแปลแบบเติมคำ กลวิธีการแปลแบบตัดความ กลวิธีการแปลแบบใช้คำกว้าง ๆ ทั่วไป และกลวิธีการแปลแบบแทนที่ด้วยวัฒนธรรมภาษาแปล โดยกลวิธีที่มีการใช้ในการแปลชื่ออาหารไทยมากที่สุด คือ กลวิธีการแปลแบบตรงตัว จำนวน 54 รายชื่อ รองลงมาเป็นกลวิธีการแปลแบบตั้งชื่อใหม่ จำนวน 45 รายชื่อ ส่วนกลวิธีการแปลที่พบน้อยที่สุดคือ การแปลแบบแทนที่ด้วยวัฒนธรรมภาษาแปล จำนวน 6 รายชื่อ ผลสรุปจากการศึกษานี้แสดงให้เห็นว่า กลวิธีการแปลแบบตรงตัวได้รับความนิยมสูงสุด เนื่องจากสามารถคงความหมายดั้งเดิมของอาหารไทยได้อย่างชัดเจนและเข้าใจง่ายสำหรับผู้บริโภคชาวจีน ส่วนการตั้งชื่อใหม่ใช้ในกรณีที่ต้องการให้ชื่ออาหารมีความน่าสนใจและเหมาะสมกับรสนิยมของตลาดจีน กลวิธีอื่น ๆ เช่น การทับศัพท์ หรือการใช้คำเทียบเท่า เป็นกลวิธีที่ใช้ในกรณีที่ชื่ออาหารไม่มีคำแปลตรงตัวในภาษาจีน หรือเมื่อไม่สามารถหาคำที่มีความหมายใกล้เคียงได้ การศึกษาครั้งนี้ได้สะท้อนให้เห็นถึงความท้าทายในการแปลชื่ออาหารจากภาษาไทยเป็นภาษาจีน ซึ่งจำเป็นต้องพิจารณาความหมายทางวัฒนธรรมและรสนิยมของผู้บริโภคทั้งในแง่ภาษาและบริบททางสังคมของประเทศจีน

คำสำคัญ การแปลชื่ออาหารไทย กลวิธีการแปล ภาษาจีน

วันที่ได้รับ: 2567-06-13

¹ เชออี๋ สวี (徐可希), เธอเป็นนักศึกษาในระดับปริญญาตรีในสาขาวิชาภาษาไทย คณะภาษาตะวันออก มหาวิทยาลัยภาษาต่างประเทศเฉโจเจียงเยว่ชิว, an undergraduate student at Department of Thai Language, School of Asian Studies, Zhejiang Yuexiu University.

² กัลยาณี กฤตโตปการกิต (郭麗賢), เธอเป็นอาจารย์ในสาขาวิชาภาษาไทย คณะภาษาตะวันออก มหาวิทยาลัยภาษาต่างประเทศเฉโจเจียงเยว่ชิว, an academic faculty at Department of Thai Language, School of Asian Studies, Zhejiang Yuexiu University.

กิตติกรรมประกาศ ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์สาขาวิชาภาษาไทย คณะภาษาตะวันออก มหาวิทยาลัยภาษาต่างประเทศเฉโจเจียงเยว่ชิวทุกท่านที่ให้ความแนะนำด้วยความปรารถนาดี ชี้แนะแนวทางการศึกษาค้นคว้า และช่วยแก้ไขงานวิจัยให้มีความละเอียดสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

Abstract This research examines the translation of Thai food names into Chinese on the Mei-tuan platform in Shanghai. The study analyzed 207 food names from over 20 menu items at four selected Chinese restaurants with overall ratings exceeding 4.5 points. The findings indicate that eight translation strategies are used for Thai food names on the platform: literal translation, renaming, transliteration, use of equivalent terms, addition of words, omission of meaning, use of generic terms, and cultural adaptation. Notably, literal translation was the most commonly employed strategy, accounting for 54 names, followed by renaming with 45 names. In contrast, cultural adaptation was the least utilized method, applied to only six names. The results suggest that literal translation is the preferred method as it preserves the original meaning of Thai dishes in a clear and comprehensible way for Chinese consumers. Renaming is often used to make dish names more appealing and suitable for the tastes of the Chinese market. Other strategies, such as transliteration or using equivalent terms, are employed when no direct translation exists or when a close equivalent is unavailable. This study highlights the challenges of translating Thai cuisine names into Chinese, underscoring the need for careful consideration of both linguistic accuracy and the cultural context of Chinese consumers.

Keywords Translating Thai Cuisine Names, Translation strategy, Chinese Languages

บทนำ

อาหารเป็นวัฒนธรรมที่เกิดจากการกินของมนุษย์ ซึ่งมีความแตกต่างกันออกไปในแต่ละภูมิภาคของสังคม ขึ้นอยู่กับบริบททางภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์ กล่าวได้ว่า อาหารกำเนิดจากวัฒนธรรมการกินที่แตกต่างกันของแต่ละชาติพันธุ์ อาหารไทยนับเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่สำคัญของชาติ เนื่องจากประเทศไทยมีประวัติศาสตร์ของชาติอย่างยาวนาน ตั้งอยู่บนภูมิภาคที่มีความหลากหลายทางทรัพยากรที่สำคัญของโลก ทำให้อาหารไทยมีความหลากหลาย มีเอกลักษณ์ และรสชาติเฉพาะตัว เป็นที่รู้จักของคนส่วนใหญ่ทั่วโลก อาหารไทยได้รับการยกย่องว่ามีความอร่อยไม่แพ้ชาติใดในโลก และได้รับการโหวตอย่างต่อเนื่องให้เป็นอาหารยอดนิยมติดอันดับ 1 ใน 5 ของโลก ส่งผลให้อาหารไทยได้รับความสนใจอย่างมาก (ศรีสมร คงพันธุ์, 2548 อ้างใน ศรุตา นิตวีรการ, 2557, น.172) อาหารไทยมีกรรมวิธีการประกอบอาหารที่หลากหลาย มีความโดดเด่นและมีเอกลักษณ์โดยเฉพาะในเรื่องของรสชาติ สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภทหลัก ได้แก่ อาหารคาว และอาหารหวาน (ธิดา ธนารักษ์ และกัญญณี ผลาวงค์, 2547) ผลการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับอาหารที่อร่อยที่สุดในโลก อาหารไทยเป็นที่ประทับใจของคนทั่วโลก และมักพบชื่อของอาหารไทยหลายชนิดปรากฏในลำดับต้น ๆ ของทุกการสำรวจ เหตุผลสำคัญส่วนหนึ่งน่าจะมาจากรสชาติรวมถึงวัตถุดิบที่นิยมนำมาใช้ในการประกอบอาหาร เหตุเช่นนี้เอง ทำให้การเติบโตของธุรกิจของร้านอาหารไทย โดยเฉพาะในต่างประเทศเกิดการขยายตัวเพิ่มขึ้น (ศรุตา นิตวีรการ, 2557, น.175) รวมทั้งในประเทศที่มีนักท่องเที่ยวมาเที่ยวประเทศไทยมากที่สุดอย่างประเทศจีนด้วย

ไทยและจีนสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างกันเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2518 ความสัมพันธ์ระหว่างสองประเทศมีความใกล้ชิด มีการแลกเปลี่ยนการเยือนในทุกระดับอย่างสม่ำเสมอ และมีการขยายความร่วมมือเชิงลึกในทุกมิติ (เว็บไซต์สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงปักกิ่ง, ม.ป.ป.) รวมทั้งการสนับสนุนทางการค้าไทยและจีน ร้านอาหารไทยเริ่มเข้าสู่ตลาดจีนในช่วงยุค 90 และได้มีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง โดยรูปแบบธุรกิจของร้านอาหารไทยในช่วงแรก ส่วนใหญ่

ปลายทาง (7) การแปลสำนวน สุภาษิต คำพังเพยเป็นภาษาธรรมดาหรือใช้สำนวนโวหารที่มีอยู่ในภาษาปลายทาง ต้องระวังเรื่องความแตกต่างของความหมายและน้ำเสียง (8) รู้จักตัด เติม และปรับข้อความให้เหมาะสมกับวิธีการแสดงออกในภาษาปลายทาง (9) เรียงประโยคตามโครงสร้างภาษาปลายทางหรือตามความนิยมในภาษาปลายทาง (10) ในกรณีที่มีการลำดับความในต้นฉบับอ่านเข้าใจยาก สามารถเรียบเรียงลำดับความได้ตามความเหมาะสม

ทั้งนี้ ในส่วนงานวิจัยที่มีการศึกษาเกี่ยวกับการแปลชื่ออาหารไทยเป็นภาษาจีนมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องปรากฏอยู่ในฐานข้อมูลไทยและจีน ได้แก่ งานวิจัยของ Li Huishan (2017) ศึกษาพฤติกรรมการแปลชื่ออาหารไทยเป็นภาษาจีน พบว่า การแปลชื่ออาหารมีคุณค่าในทางปฏิบัติสูง เพราะมีความใกล้เคียงกับการใช้ชีวิตของผู้คน พฤติกรรมการแปลชื่ออาหารไทยมีดังนี้ (1) พฤติกรรมการแปลตรงตัว (2) การตั้งชื่อใหม่โดยใช้รสชาติ วิธีการประกอบอาหารและส่วนผสมหลัก และ (3) พฤติกรรมการแปลโดยการทับศัพท์ เนตรน้ำทิพย์ บุศดาวงค์ และ ศรัณธร สุระหาร (2564) ศึกษาพฤติกรรมการแปลชื่ออาหารไทยเป็นภาษาจีน กรณีศึกษาร้านอาหารไทยในนครเฉิงตู สาธารณรัฐประชาชนจีน โดยเก็บข้อมูลรายชื่ออาหาร จำนวน 493 รายชื่อ จากร้านอาหารไทยในนครเฉิงตูที่ได้รับเครื่องหมายไทยซีเล็คท์ จำนวน 11 ร้าน ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมการแปลมีทั้งหมด 9 วิธี ดังนี้ (1) การทับศัพท์ (2) การแปลตรงตัว (3) การแปลตัดความ (4) การเติมคำ (5) การใช้คำกว้าง ๆ ทั่วไป (6) การใช้คำเจาะจง (7) การใช้คำเทียบเท่า (8) การแทนที่ด้วยวัฒนธรรมภาษาแปล (9) การตั้งชื่อใหม่ โดยกลวิธีที่พบมากที่สุดคือ การแปลแบบเติมคำ ส่วนกลวิธีที่พบน้อยที่สุด คือ การแปลแบบแทนที่ด้วยวัฒนธรรมภาษาแปล

ในส่วนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแปลจากภาษาไทยเป็นภาษาจีน มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอย่างหลากหลาย ได้แก่ งานวิจัยเกี่ยวกับการแปลตราสินค้า (จิราพร เนตรสมบัติผล, 2566) การแปลชื่อภาพยนตร์ (กัลยาณี กฤตโตปการกิจ, 2563) การแปลชื่อละคร (เอกชัย แสงจันทร์ทะนุ, 2563) การแปลชื่อจังหวัด (Wang Li, 2017) สรุปพฤติกรรมการแปลจากภาษาไทยเป็นภาษาจีนโดยรวมจากงานวิจัยต่าง ๆ ได้ดังนี้ (1) พฤติกรรมการแปลตรงตัว (2) พฤติกรรมการแปลแบบตั้งชื่อใหม่ (3) พฤติกรรมการแปลแบบทับศัพท์ (4) พฤติกรรมการแปลใช้คำเทียบเท่า (5) พฤติกรรมการแปลแบบเติมคำ (6) พฤติกรรมการแปลแบบตัดความ (7) พฤติกรรมการแปลแบบใช้คำกว้าง ๆ ทั่วไป (8) การแทนที่ด้วยวัฒนธรรมภาษาแปล (9) การใช้คำเจาะจง ดังสรุปในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ตารางสรุปพฤติกรรมการแปลจากภาษาไทยเป็นภาษาจีนจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชื่อนักวิจัย/พฤติกรรมการแปล	พฤติกรรมการแปลตรงตัว	พฤติกรรมการแปลแบบตั้งชื่อใหม่	พฤติกรรมการแปลแบบทับศัพท์	พฤติกรรมการแปลใช้คำเทียบเท่า	พฤติกรรมการแปลแบบเติมคำ	พฤติกรรมการแปลแบบตัดความ	พฤติกรรมการแปลแบบใช้คำกว้าง ๆ ทั่วไป	การแทนที่ด้วยวัฒนธรรมภาษาแปล	การใช้คำเจาะจง

Li Huishan (2017)	/	/	/						
เนตรน้ำทิพย์ บุตดาวงค์ และ ศรัณธร สุระหาร (2564)	/	/	/	/	/	/	/	/	/
จิราพร เนตรสมบัติผล (2566)		/	/		/	/			
กัลยาณี กฤตโตปการกิต (2563)	/	/	/	/		/			
เอกชัย แสงจันทร์ทะนุ (2563)	/	/	/			/			

จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้น ปัจจุบันการวิจัยภายในประเทศและต่างประเทศมีการศึกษาการแปลชื่ออาหารยังไม่มากนัก โดยมากเป็นการเก็บข้อมูลแบบออนไลน์ ยังไม่พบบงานวิจัยที่ศึกษาการแปลชื่ออาหารจากแพลตฟอร์มออนไลน์ ซึ่งเป็นสิ่งที่ชาวจีนนิยมในการสั่งอาหารในปัจจุบัน กลวิธีการแปลที่ใช้ในการแปลภาษาไทยเป็นภาษาจีนแต่ละบริบทการแปลมีความแตกต่างกัน เช่นนั้นเองในการแปลเมนูอาหารภาษาไทยบนแพลตฟอร์มออนไลน์จึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจว่าผู้แปลจะมีกลวิธีการแปลอย่างไรที่น่าสนใจ ดังนั้น งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาประเด็นกลวิธีการแปลชื่ออาหารไทยของร้านอาหารไทยเป็นภาษาจีน กรณีศึกษาจากแพลตฟอร์มหม่ยถวน นครเซี่ยงไฮ้ ทั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางในการแปลชื่ออาหารไทยสำหรับร้านอาหารไทยในประเทศจีน และสามารถใช้เป็นประโยชน์ในวงวิชาการได้ งานวิจัยนี้ได้อ้างอิงกลวิธีการแปลจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีกลวิธีการแปลจากภาษาไทยเป็นภาษาจีนดังนี้ (1) กลวิธีการแปลตรงตัว (2) กลวิธีการแปลแบบตั้งชื่อใหม่ (3) กลวิธีการแปลแบบทับศัพท์ (4) กลวิธีการแปลใช้คำเทียบเท่า (5) กลวิธีการแปลแบบเติมคำ (6) กลวิธีการแปลแบบตัดความ (7) กลวิธีการแปลแบบใช้คำกว้าง ๆ ทั่วไป (8) การแทนที่ด้วยวัฒนธรรมภาษาแปล (Li Huishan, 2017; เนตรน้ำทิพย์ บุตดาวงค์ และ ศรัณธร สุระหาร, 2564; จิราพร เนตรสมบัติผล, 2566; กัลยาณี กฤตโตปการกิต, 2563; เอกชัย แสงจันทร์ทะนุ, 2563) โดยเก็บข้อมูลจากรายชื่ออาหารไทยในนครเซี่ยงไฮ้บนแพลตฟอร์ม หม่ยถวน โดยเลือกจากร้านอาหารที่มีรายการอาหารมากกว่า 20 รายการ และมีคะแนนภาพรวมของร้านบนแพลตฟอร์มมากกว่า 4.5 คะแนน (คะแนนเต็มคือ 5 คะแนน) ปรากฏพบจำนวน 4 ร้าน รวม 207 รายการ จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์ตามทฤษฎีการแปล และกลวิธีการแปลจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด เพื่อเป็นประโยชน์ในวงการการแปล

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาวิธีการแปลชื่ออาหารไทยของร้านอาหารไทยเป็นภาษาจีน กรณีศึกษาจากแพลตฟอร์มหม่ยถวน นครเซี่ยงไฮ้

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้ศึกษาวิธีการแปลชื่ออาหารไทยของร้านอาหารไทยเป็นภาษาจีน กรณีศึกษาจากแพลตฟอร์มหม่ยถวน นครเซี่ยงไฮ้

1. ศึกษาวรรณกรรมและงานวิจัยเกี่ยวกับการเปลี่ยนชื่ออาหาร การแปลภาษาไทยเป็นภาษาจีน
2. รวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้อง นำมาสังเคราะห์และจัดกระทำเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับกลวิธีการเปลี่ยนชื่ออาหารไทยของร้านอาหารไทยเป็นภาษาจีน
3. สืบค้นแหล่งข้อมูล แหล่งข้อมูลงานวิจัยนี้มาจากร้านอาหารไทยบนแพลตฟอร์มเหม่ยถวน นครเซี่ยงไฮ้ (上海美团 <https://waimai.meituan.com>) โดยเหม่ยถวนเป็นแพลตฟอร์มสั่งอาหารที่ได้รับความนิยมและมียอดสั่งอาหารมากที่สุด (Kuaipaozhe, 2023) ผู้วิจัยสืบค้นข้อมูลร้านอาหารไทยบนแพลตฟอร์มเหม่ยถวนในช่วงระยะเวลา 20 ตุลาคม 2566-4 มิถุนายน 2567 คัดเลือกร้านอาหารไทยที่มีรายการอาหารไทยมากกว่า 20 รายการและมีคะแนนภาพรวมของร้านบนแพลตฟอร์มมากกว่า 4.5 คะแนน จำนวน 4 ร้าน มีรายการอาหารไทยทั้งหมด จำนวน 207 รายการ ได้แก่ ร้านอาหารไทย KongBaTai จำนวน 21 รายการ ร้านอาหารไทย TaiFeiDian 52 รายการ ร้านอาหารไทย Home Thai 65 รายการ ร้านอาหารไทย mini yeah 69 รายการ
4. การวิเคราะห์ข้อมูล งานวิจัยนี้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยพิจารณาประเด็นหลัก นั่นคือ การเปลี่ยนชื่ออาหารจากภาษาไทยเป็นภาษาจีนตามกลวิธีการแปลภาษาไทยเป็นภาษาจีน จากนั้นนำมาพิจารณาแบ่งแยกออกเป็นประเด็นย่อย จากนั้นนำเสนอข้อมูลแบบบรรยายและพรรณนา ทั้งนี้การทับศัพท์เสียงอ่าน ผู้วิจัยอ้างอิงจากเกณฑ์การถอดเสียงภาษาจีนแมนดารินด้วยอักษรวิธีไทยของคณะกรรมการการสืบค้นประวัติศาสตร์ไทยในเอกสารภาษาจีน สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ฉบับปี 2540 ซึ่งชื่อของอาหารแต่ละประเภทมักจะใช้หลากหลายกลวิธี ผู้วิจัยคัดเลือกการจัดกลุ่มแต่ละประเภทกลวิธีการแปลจากจุดเด่นในการเปลี่ยนชื่อนั้น ๆ เช่น สะเต๊ะไก่เสียบไม้ “沙爹鸡肉串” มีกลวิธีการแปลแบบทับศัพท์และแปลตรงตัว ทั้งนี้ จัดไว้ในกลุ่มของคำทับศัพท์เนื่องจากมีปรากฏคำว่า “ซาเตีย” (ทับศัพท์ คำว่า สะเต๊ะ)

5. สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยกลวิธีการเปลี่ยนชื่ออาหารไทยของร้านอาหารไทยเป็นภาษาจีน กรณีศึกษาจากแพลตฟอร์มเหม่ยถวน นครเซี่ยงไฮ้ ซึ่งชื่อของอาหารแต่ละประเภทมักจะใช้หลากหลายกลวิธี ผู้วิจัยคัดเลือกการจัดกลุ่มแต่ละประเภทกลวิธีการแปลจากจุดเด่นในการเปลี่ยนชื่อนั้น ๆ พบว่า มีกลวิธีการเปลี่ยนชื่ออาหารจากภาษาไทยเป็นภาษาจีนแบ่งได้เป็น กลวิธีการแปลแบบตรงตัว กลวิธีการแปลแบบตั้งชื่อใหม่ กลวิธีการแปลแบบทับศัพท์ กลวิธีการแปลแบบใช้คำเทียบเท่า กลวิธีการแปลแบบเติมคำ กลวิธีการแปลแบบตัดความ กลวิธีการแปลแบบใช้คำกว้าง ๆ ทั่วไป และกลวิธีการแปลแบบแทนที่ด้วยวัฒนธรรมภาษาแปล ดังนี้

ตารางที่ 2 กลวิธีการเปลี่ยนชื่ออาหารไทยเป็นภาษาจีน

กลวิธีการแปล	จำนวน	ร้อยละ
กลวิธีการแปลแบบตรงตัว	54	26.09
กลวิธีการแปลแบบตั้งชื่อใหม่	45	21.74

กลวิธีการแปลแบบทับศัพท์	40	19.32
กลวิธีการแปลแบบใช้คำเทียบเท่า	25	12.08
กลวิธีการแปลแบบเติมคำ	20	9.66
กลวิธีการแปลแบบตัดความ	10	4.83
กลวิธีการแปลแบบใช้คำกว้าง ๆ ทั่วไป	7	3.38
กลวิธีการแปลแบบแทนที่ด้วยวัฒนธรรมภาษาแปล	6	2.90
รวม	207	100

1. กลวิธีการแปลแบบตรงตัว

การแปลชื่ออาหารไทยเป็นภาษาจีนในร้านอาหารไทย จากแพลตฟอร์มหม่ยถวน นครเซี่ยงไฮ้ ด้วยกลวิธีการแปลแบบตรงตัว ปรากฏจำนวน 54 รายชื่อ ตัวอย่างดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ตัวอย่างชื่ออาหารไทยที่ใช้กลวิธีการแปลแบบตรงตัว

ลำดับ	ชื่ออาหาร	การวิเคราะห์
1	ข้าวผัดกะปิ	คำว่า “กะปิ” ในภาษาจีนคือ “虾酱” คำว่า “ผัด” ในภาษาจีนคือ “炒” คำว่า “ข้าว” ในภาษาจีนคือ “饭” รายการอาหาร “ข้าวผัดกะปิ” แปลตรงตัวได้ว่า “虾酱炒饭” ทั้งนี้ ผู้แปลสลับตำแหน่งการเรียงคำตามภาษาปลายทาง คือ นำคำขยายความไว้ข้างหน้าคำหลัก
	虾酱炒饭	
	กะปิ ผัด ข้าว	
2	ข้าวผัดสับปะรด	คำว่า “ข้าว” ในภาษาจีนคือ “饭” คำว่า “ผัด” ในภาษาจีนคือ “炒” คำว่า “สับปะรด” ในภาษาจีนคือ “菠萝” รายการอาหาร “ข้าวผัดสับปะรด” แปลตรงตัวได้ว่า “菠萝炒饭” ทั้งนี้ ผู้แปลสลับตำแหน่งการเรียงคำตามภาษาปลายทาง คือ นำคำขยายความไว้ข้างหน้าคำหลัก
	菠萝炒饭	
	สับปะรด ผัด ข้าว	
3	ปลาหมึกย่าง	คำว่า “ปลาหมึก” ในภาษาจีนคือ “墨鱼” คำว่า “ย่าง” ในภาษาจีนคือ “烤” รายการอาหาร “ปลาหมึกย่าง” แปลตรงตัวได้ว่า “烤墨鱼” ทั้งนี้ ผู้แปลสลับตำแหน่งการเรียงคำตามภาษาปลายทาง คือ นำคำขยายความไว้ข้างหน้าคำหลัก
	烤墨鱼	
	ย่าง ปลาหมึก	

การถ่ายทอดความหมายจากภาษาหนึ่งไปเป็นอีกภาษาหนึ่งให้ตรงกัน ผู้แปลเปรียบดังผู้เขียนที่ต้องถ่ายทอดความ แต่อย่างไรก็ไม่สามารถถ่ายทอดให้เหมือนต้นฉบับทุกประการได้ (Newmark, 1995) ในหลักและข้อควรระวังในการแปลจีน-ไทยก็ได้กล่าวถึงการเรียงประโยคตามโครงสร้างภาษาปลายทางหรือตามความนิยมในภาษาปลายทาง (กนกพร นุ่มทอง และ ศิริวรรณ ลิขิตเจริญธรรม 2562, น.105-106) ดังนั้น จะเห็นได้ว่า กลวิธีการแปลแบบตรงตัวถึงแม้จะมีการแปลแบบคำต่อคำที่ตรงกัน แต่ในการแปลตรงตัวผู้แปลจะมีหลักการใช้ภาษาให้สอดคล้องกับภาษาปลายทาง ดังเช่นใน

ตัวอย่างที่มีการปรับโครงสร้างคำขยายและคำหลักในภาษาจีนเพื่อให้สอดคล้องกับโครงสร้างทางภาษาของภาษาปลายทาง

2. กลวิธีการแปลแบบตั้งชื่อใหม่

การแปลชื่ออาหารไทยเป็นภาษาจีนในร้านอาหารไทย จากแพลตฟอร์มเหม่ยเถวน นครเชียงใหม่ด้วยกลวิธีการแปลแบบตั้งชื่อใหม่ ปรากฏจำนวน 45 รายชื่อ ตัวอย่างดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ตัวอย่างชื่ออาหารไทยที่ใช้กลวิธีการแปลแบบตั้งชื่อใหม่

ลำดับ	ชื่ออาหาร	การวิเคราะห์
1	ตะโก้	รายการอาหารหวาน “ตะโก้” มีการแปลด้วยการตั้งชื่อใหม่ เพราะชื่อเดิมในภาษาไทยหากแปลตรงตัว ผู้รับสารในภาษาปลายทางอาจไม่เข้าใจ จึงแปลด้วยการตั้งชื่อใหม่ คือ ใช้คำว่า “椰汁” แปลว่า น้ำมะพร้าว คำว่า “西米” แปลว่า สาคุ คำว่า “糕” แปลว่า ขนมที่ทำจากแป้งในการตั้งชื่อใหม่ เพื่ออธิบายส่วนประกอบของอาหารหวาน “ตะโก้”
	椰汁西米糕	
2	ข้าวตังหน้าตั้ง	รายการขนมไทย “ข้าวตังหน้าตั้ง” มีการแปลด้วยการตั้งชื่อใหม่ เพราะชื่อเดิมในภาษาไทยหากแปลตรงตัว ผู้รับสารในภาษาปลายทางอาจไม่เข้าใจ จึงแปลด้วยการตั้งชื่อใหม่ คือ ใช้คำว่า “泰式” แปลว่า แบบไทย คำว่า “咸” แปลว่า เค็ม คำว่า “米饼” แปลว่า ข้าวทอดเป็นแผ่น เพื่ออธิบายลักษณะของขนมไทย “ข้าวตังหน้าตั้ง”
	泰式咸米饼	
3	แหนม	รายการอาหาร “แหนม” มีการแปลด้วยการตั้งชื่อใหม่ เพราะชื่อเดิมในภาษาไทยหากแปลตรงตัว ผู้รับสารในภาษาปลายทางอาจไม่เข้าใจ จึงแปลด้วยการตั้งชื่อใหม่ คือ ใช้คำว่า “酸香肠” แปลว่า ไส้กรอกที่มีรสชาติเปรี้ยวเข้ามาอธิบายเพิ่มเติมว่าอาหารชนิดนี้มีลักษณะคล้ายกับไส้กรอก และมีรสชาติเปรี้ยว
	泰式酸香肠	

กลวิธีการแปลแบบตั้งชื่อใหม่ เป็นวิธีที่นักแปลพิจารณาการตั้งชื่อใหม่ให้ผู้รับสารในภาษาปลายทางเข้าใจ เนื่องจากชื่อในภาษาต้นฉบับอาจไม่เป็นที่รู้จักหากแปลตรงตัวหรือใช้วิธีการแปลทับศัพท์ ต้องใช้การตั้งชื่อใหม่เพื่อการอธิบายว่าอาหารชนิดนี้มีส่วนประกอบ รสชาติ หรือลักษณะของอาหารเป็นอย่างไร

3. กลวิธีการแปลแบบทับศัพท์

กลวิธีการแปลแบบทับศัพท์ชื่ออาหารไทยเป็นภาษาจีนในร้านอาหารไทย จากแพลตฟอร์มเหม่ยเถวน นครเชียงใหม่ พบจำนวน 40 รายชื่อ ตัวอย่างดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ตัวอย่างชื่ออาหารไทยที่ใช้กลวิธีการแปลแบบทับศัพท์

ลำดับ	การทับศัพท์	ชื่ออาหาร	การวิเคราะห์
1	การแปลทับศัพท์	สะเต๊ะไก่เสียบไม้	รายการอาหาร “สะเต๊ะไก่เสียบไม้” ผู้แปลใช้การแปลโดยทับศัพท์เสียง “沙爹” อ่านว่า ซาเตีย แปลว่า สะเต๊ะ
		沙爹鸡肉串	
		ทับศัพท์+เนื้อไก่+(ลักษณะการนำมาร้อยต่อกัน ในบริบทนี้คือเสียบไม้)	
2	การแปลทับศัพท์+เพิ่มประเภทอาหาร	ต้มยำกุ้ง	รายการอาหาร “ต้มยำกุ้ง” ผู้แปลใช้การแปลโดยทับศัพท์เสียงต้มยำกุ้ง “冬阴功” อ่านว่า ตงอินกง และเพิ่มประเภทของอาหารคำว่า “汤” หมายถึง ซุป
		冬阴功汤	
		ทับศัพท์+อาหารประเภทซุป	
3	การแปลทับศัพท์+เพิ่มวัตถุดิบในอาหาร	แกงกะหรี่	รายการอาหาร “แกงกะหรี่” ผู้แปลใช้การแปลโดยทับศัพท์เสียง “咖喱” อ่านว่า กาหลี่ และเพิ่มวัตถุดิบของอาหารคำว่า “虾” หมายถึง กุ้ง
		咖喱虾	
		ทับศัพท์+กุ้ง	
4	เพิ่มสถานที่+การแปลทับศัพท์	กะเพราเนื้อสับ	รายการอาหาร “กะเพราเนื้อสับ” ผู้แปลใช้การแปลโดยทับศัพท์เสียง “嘎抛” อ่านว่า กาเพา และระบุชื่อสถานที่ในประเทศไทย “老普吉” หมายถึง ย่านเมืองเก่าจังหวัดภูเก็ตลงไปด้วย
		老普吉牛肉嘎抛	
		ชื่อสถานที่+เนื้อวัว+ทับศัพท์	
5	การแปลทับศัพท์ชื่อสถานที่	ก๋วยเตี๋ยวสุโขทัย	รายการอาหาร “ก๋วยเตี๋ยวสุโขทัย” ผู้แปลใช้การแปลโดยทับศัพท์ชื่อสถานที่ คำว่า “素可泰” อ่านว่า ซูเซ่อไท่ และแปลประเภทของอาหารจากภาษาต้นทาง “面条” หมายถึง ก๋วยเตี๋ยว
		素可泰面条	
		ชื่อสถานที่+ก๋วยเตี๋ยว	

กลวิธีการแปลแบบใช้คำทับศัพท์ เป็นการแสดงคำในภาษาต้นทาง (ภาษาไทย) ด้วยการออกเสียงในภาษาปลายทาง (ภาษาจีน) ที่เหมือนกันหรือใกล้เคียงกัน ทั้งนี้ ชื่ออาหารไทยที่ใช้การแปลทับศัพท์ได้แก่ ต้มยำกุ้ง (冬阴功 อ่านว่า ตงอินกง) แกงกะหรี่ (咖喱 อ่านว่า กาหลี่) สะเต๊ะ (沙爹 อ่านว่า ซาเตีย) กะเพรา (嘎抛/圣罗勒 อ่านว่า กาเพา) การแปลทับศัพท์ที่พบในแพลตฟอร์มเหมยถวน มีการแปลโดยใช้ทับศัพท์ การแปลโดยใช้ทับศัพท์ร่วมกับการเพิ่มประเภทของอาหาร เพิ่มวัตถุดิบในอาหาร เพิ่มสถานที่ และการแปลทับศัพท์ชื่อสถานที่ ทั้งนี้ ข้อสังเกตในการแปลชื่ออาหารไทยด้วยการทับศัพท์ คือ รายการอาหารที่ผู้แปลใช้การแปลทับศัพท์มักเป็นอาหารที่ชาวจีนรู้จัก หรือ เป็นอาหารที่มีชื่อเสียงของประเทศไทย และที่น่าสนใจ คือ มีการแปลชื่อสถานที่ที่มาของอาหารนั้น ๆ ลง

ไปด้วย นอกจากตัวอย่างข้างต้นที่มีการเปลี่ยนชื่อ จังหวัดภูเก็ต จังหวัดสุโขทัยแล้ว ยังมีรายการอาหารอื่น ๆ ที่ได้เพิ่มสถานที่ในประเทศไทยลงไป ได้แก่ ตลาดรถไฟ (ผัดไทยร้าน TaiFeiDian เปลี่ยนชื่อในภาษาจีนว่า “铁道市场炒河粉” หมายถึง ผัดไทยตลาดรถไฟ) จังหวัดกระบี่ (ปลากะพงทอด ร้าน TaiFeiDian เปลี่ยนชื่อในภาษาจีนว่า “甲米火焰鲈鱼” หมายถึง ปลากะพงทอดจังหวัดกระบี่) จังหวัดเชียงใหม่ (ไก่ผัดตะไคร้ร้าน mini yeah เปลี่ยนชื่อในภาษาจีนว่า “清迈油炆香茅鸡” หมายถึง ไก่ผัดตะไคร้จังหวัดเชียงใหม่) เป็นต้น การแปลทับศัพท์โดยใช้ชื่อสถานที่แหล่งกำเนิดอาหารลงไปในเมนูอาหารทำให้รายการอาหารน่าสนใจยิ่งขึ้น เป็นการแนะนำให้ผู้รับสารทราบที่มาของอาหารเหล่านี้ และยังถือเป็นการแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวของไทยไปในตัวอีกด้วย

4. กลวิธีการแปลแบบใช้คำเทียบเท่า

กลวิธีการแปลแบบใช้คำเทียบเท่าของชื่ออาหารไทยเป็นภาษาจีนในร้านอาหารไทย จากแพลตฟอร์มเหม่ยถวนนครเชียงใหม่ ปรากฏจำนวน 25 รายชื่อ กลวิธีการแปลแบบใช้คำเทียบเท่าเป็นกลวิธีการใช้คำระบุรายละเอียดลักษณะของสิ่งนั้น ๆ เป็นการใช้คำแปลที่มีเนื้อความเทียบเท่าที่ผู้รับสารในภาษาเป้าหมายมีความคุ้นชิน คำที่ใช้แปลอาจไม่ใช่คำดั้งเดิมในภาษาจีน แต่มีการใช้ทั่วไปจนชาวจีนเข้าใจได้ การแปลแบบใช้คำเทียบเท่าเป็นการใช้คำที่ภาษาปลายทางนิยมใช้เฉพาะกับอาหารประเภทเดียวกัน ซึ่งผู้รับสารภาษาจีนสามารถเข้าใจได้ ตัวอย่างดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ตัวอย่างชื่ออาหารไทยที่ใช้กลวิธีการแปลแบบใช้คำเทียบเท่า

ลำดับ	ชื่ออาหาร	การวิเคราะห์
1	ขนมชั้น	การแปลรายการอาหารหวาน “ขนมชั้น” ผู้แปลแปลว่า “椰汁千层糕” ผู้แปลใช้คำเทียบเท่าในการแปลภาษาจีนคำว่า “千层糕” แปลว่า ขนมที่มีหลายชั้น ซึ่งคำว่า “千层糕” ปรากฏในรายการอาหารหวานประเภทเค้กที่มีหลายชั้นซึ่งมีขายทั่วไปในประเทศจีน
	椰汁千层糕	
	น้ำมะพร้าว ขนมที่มีหลายชั้น	
2	ฟักทองสังขยา	การแปลรายการอาหารหวาน “ฟักทองสังขยา” คำว่า “ฟักทอง” ในภาษาจีนคือ “南瓜” คำว่า “สังขยา” ในภาษาจีนผู้แปลเลือกใช้คำที่ชาวจีนคุ้นชิน เมื่อมีการตั้งชื่ออาหารที่มีลักษณะเป็นวุ้นว่า “布丁” เพื่อให้ผู้รับสารเข้าใจลักษณะของอาหารชนิดนี้โดยไม่คลาดเคลื่อน และมีการเพิ่มความคำว่า “泰式” เพื่อบอกเอกลักษณ์ความเป็นไทยอีกด้วย
	泰式南瓜布丁	
	แบบไทย ฟักทองพุดดิ้ง	
3	ยำห้วปลี	การแปลรายการอาหาร “ยำห้วปลี” คำว่า “ยำ” ในภาษาจีนคือ “沙拉” (ในบางร้านใช้เป็นคำว่า “凉拌” การนำวัตถุดิบมาคลุกให้เข้ากัน) คำว่า “ห้วปลี” ในภาษาจีนคือ “香蕉花” จะเห็นได้ว่าในภาษาจีนผู้แปลเลือกใช้คำที่ชาวจีนคุ้นชิน “沙拉” ให้
	香蕉花沙拉	
	ห้วปลี ยำ	

(1) **เพิ่มคำบอกสถานที่** นอกจากสถานที่ที่ได้ยกตัวอย่างไว้ในกลวิธีการแปลทับศัพท์อย่าง จังหวัดภูเก็ต จังหวัดสุโขทัย จังหวัดกระบี่ จังหวัดเชียงใหม่ ตลาดรถไฟแล้ว ยังมีคำที่บอกเอกลักษณ์อย่างคำว่า “泰式” แปลว่า แบบไทย ๆ เช่น รายการอาหารทอดมันกุ้งในภาษาจีนใช้คำว่า “泰式炸虾饼”

(2) **เพิ่มคำบอกลักษณะ ระยะเวลา** การเพิ่มคำคุณศัพท์ลงในเมนูอาหารทำให้เมนูอาหารมีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น นอกจากรายการอาหารหวานข้าวเหนียวมะม่วงในตัวอย่างแล้ว ยังมีคำอื่น ๆ เช่น “月光” แปลว่า แสงจันทร์ (จากรายการอาหารข้าวมันไก่ “月光鸡油饭”) “月亮” แปลว่า พระจันทร์ (จากรายการอาหารกุ้งแพ “月亮虾饼”) “黄金” แปลว่า ทอง (จากรายการอาหารเต้าหู้ทอดราดซอสมะขาม “黄金超人炸豆腐”) “瀑布” แปลว่า น้ำตก (จากรายการอาหารพิซซ่าหน้าทุเรียนชีส “榴莲芝士瀑布披萨”) “大满足” แปลว่า พึงพอใจ (จากรายการอาหารผัดมาดัมย่ำทะเล “大满足冬阴功 MAMA 面锅”) “巨无霸” แปลว่า ยักษ์ใหญ่ (จากรายการอาหารแกงกะหรี่กุ้ง “巨无霸咖喱虾墩墩”) “巨人火山” แปลว่า ภูเขาไฟยักษ์ (จากรายการอาหารต้มเลี้ยงแซ่บ “绿巨人火山排骨”) “三色饭” แปลว่า ข้าวสามสี (จากรายการอาหารข้าวเหนียวมะม่วงอัญชัน “芒果三色饭”) “古法” แปลว่า แบบดั้งเดิม (จากรายการอาหารแกงเผ็ดฟักทอง “古法南瓜猪肉咖喱”) “传统” แปลว่า ดั้งเดิม (จากรายการอาหารแกงกะหรี่ไก่ “泰式传统黄咖喱鸡”) เป็นต้น

(3) **เพิ่มคำบอกประเภทอาหาร** เช่น “羹” แปลว่า น้ำแกงเข้มข้น (จากรายการอาหารหวานกล้วยบวชชี “香蕉椰奶羹”) “汤” แปลว่า ซุป (จากรายการอาหารต้มยำทะเล “冬阴海鲜汤”)

(4) **เพิ่มคำบอกเครื่องปรุงรสชาติ** เช่น “椰奶” แปลว่า กะทิ (จากรายการอาหารหวานบัวลอย “椰奶汤圆”) “泰酱” แปลว่า ซอสแบบไทย (จากรายการอาหารมะเขือยาวย่าง “泰酱烧茄子”) “辣酱” แปลว่า ซอสเผ็ด (จากรายการอาหารปลาเก๋ราดพริก “辣酱炸鱼”) “甜” แปลว่า หวาน (จากรายการอาหารหวานทับทิมกรอบ “红宝石椰奶甜汤”) “辣” แปลว่า เผ็ด และ “酸” แปลว่า เปรี้ยว (จากรายการอาหารต้มยำดินไก่ “泰式酸辣凤爪”)

(5) **เพิ่มคำบอกวัตถุดิบ** เช่น “猪肉” แปลว่า เนื้อหมู (จากรายการอาหารแกงเผ็ดฟักทอง “古法南瓜猪肉咖喱”) “鸡丝” แปลว่า เนื้อไก่ที่ฉีกเป็นเส้น ๆ (จากรายการอาหารก๋วยเตี๋ยวคั่วไก่ “鸡丝炒面”)

กลวิธีการแปลแบบเดิมคำทำให้ผู้รับสารได้รับข้อมูลเพิ่มเติมที่ผู้แปลอาจคิดว่าหากแปลตรงตัวแล้วผู้รับสารอาจเข้าใจได้ยาก หรือเพิ่มเติมคำเพื่อให้ชื่ออาหารชนิดนี้มีความน่าสนใจยิ่งขึ้น

6. กลวิธีการแปลแบบตัดความ

กลวิธีการแปลแบบตัดความชื่ออาหารไทยเป็นภาษาจีนของร้านอาหารไทย จากแพลตฟอร์มเหม่ยถวนนครเซี่ยงไฮ้ พบจำนวน 10 รายชื่อ ตัวอย่างดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ตัวอย่างชื่ออาหารไทยที่ใช้กลวิธีการแปลแบบตัดความ

ลำดับ	ชื่ออาหาร	การวิเคราะห์
-------	-----------	--------------

7. กลวิธีการแปลแบบใช้คำกว้าง ๆ ทั่วไป

กลวิธีการแปลแบบใช้คำกว้าง ๆ ทั่วไปของชื่ออาหารไทยเป็นภาษาจีนในร้านอาหารไทย จากแพลตฟอร์มเหม่ยถวน นครเซี่ยงไฮ้ พบจำนวน 7 รายชื่อ ตัวอย่างดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ตัวอย่างชื่ออาหารไทยที่ใช้กลวิธีการแปลแบบใช้คำกว้าง ๆ ทั่วไป

ลำดับ	ชื่ออาหาร	การวิเคราะห์
1	ชุดอาหารทะเล	รายการอาหาร “ชุดอาหารทะเล” ในภาษาไทยมีการตั้งชื่อแบบใช้คำ กว้าง ๆ ทั่วไป การแปลในภาษาจีนก็มีการใช้คำกว้าง ๆ ทั่วไปในการแปลเช่นกัน คือ “海鲜拼盘” คำว่า “拼盘” หมายถึง การนำอาหารสองชนิดมาจัดไว้ด้วยกัน โดยมากมักใช้กับอาหารเรียกน้ำย่อย
	海鲜拼盘	
	อาหารทะเล การรวมจาน	
2	ผัดผักรวม	รายการอาหาร “ผัดผักรวม” ในภาษาไทยมีการตั้งชื่อแบบใช้คำ กว้าง ๆ ทั่วไป การแปลในภาษาจีนก็มีการใช้คำกว้าง ๆ ทั่วไปในการแปลเช่นกัน คือ “炒什锦蔬菜” คำว่า “什锦” หมายถึง การนำวัตถุดิบหลากหลายชนิดมาจัดไว้ด้วยกัน
	炒什锦蔬菜	
	ผัดหลากหลาย ผัก	
3	หมูกระทะ	รายการอาหาร “หมูกระทะ” ในภาษาไทยมีการตั้งชื่อแบบใช้คำ กว้าง ๆ ทั่วไป เพราะหมูกระทะไม่มีเพียงแต่หมูเท่านั้น แต่มีผัก มี วัตถุดิบอื่น ๆ การแปลในภาษาจีนก็มีการใช้คำกว้าง ๆ ทั่วไปในการแปลเช่นกัน คือ “猪肉锅” หมายถึง หม้อหรือกระทะที่มีเนื้อหมู
	猪肉锅	
	หมู กระทะ	

กลวิธีการแปลแบบใช้คำกว้าง ๆ ทั่วไป ผู้แปลจะใช้วิธีการแปลที่ใช้คำกว้าง ๆ ทั่วไปให้ตรงกับต้นฉบับ ในที่นี้ผู้วิจัยไม่จัดให้อยู่ในการแปลตรงตัว เนื่องจากการแปลลักษณะนี้มีเอกลักษณ์ที่แตกต่างจากการแปลตรงตัวอยู่ คือ การใช้คำที่มีความหมายกว้าง ๆ มารับชื่ออาหาร ซึ่งผู้รับสารทั้งภาษาไทยและภาษาจีนต่างก็เข้าใจ ถึงแม้ไม่ได้ระบุว่าอาหารชนิดนี้ประกอบด้วยอะไรบ้าง โดยในภาษาไทยใช้คำระบุลักษณะกว้าง ๆ เช่น คำว่า “ชุด” ในภาษาจีนใช้คำว่า “拼盘” คำว่า “ผัดรวม” ในภาษาจีนใช้คำว่า “什锦蔬菜” คำว่า “หมูกระทะ” ในภาษาจีนใช้คำว่า “猪肉锅” เป็นต้น

8. กลวิธีการแปลแบบแทนที่ด้วยวัฒนธรรมภาษาแปล

กลวิธีการแปลแบบแทนที่ด้วยวัฒนธรรมภาษาแปลของชื่ออาหารไทยเป็นภาษาจีนในร้านอาหารไทย จากแพลตฟอร์มเหม่ยถวน นครเซี่ยงไฮ้ จำนวน 6 รายชื่อ ตัวอย่างดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 ตัวอย่างชื่ออาหารไทยที่ใช้กลวิธีการแปลแบบแทนที่ด้วยวัฒนธรรมภาษาแปล

ลำดับ	ชื่ออาหาร	การวิเคราะห์
1	ทอดมันกุ้ง	รายการอาหาร “ทอดมันกุ้ง” มีการแทนที่ด้วยวัฒนธรรมภาษาแปล คือ ใช้คำว่า “饼” หมายถึง อาหารทำด้วยแป้ง (ที่มีลักษณะ
	泰式炸虾饼	

ภาษาจีนในงานวิจัยของเอกชัย แสงจันทร์ทะนุ (2563) พบว่า กลวิธีที่การแปลที่พบมากที่สุด คือ กลวิธี การตั้งชื่อใหม่ ซึ่งหากเทียบผลการวิจัยของผู้วิจัยกับผลการวิจัยการแปลภาษาไทยเป็นภาษาจีนเหล่านี้ จะเห็นได้ว่า การแปลภาษาไทยเป็นภาษาจีนนั้นมีกลวิธีที่แตกต่างกันตามประเภทของเนื้อหาที่แปล ดังนั้น เมื่อผู้แปลต้องการแปลเอกสารชนิดใดควรศึกษากลวิธีที่การแปลที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้อ่าน เข้าใจการสื่อความหมายนั้น ๆ

ทั้งนี้ ข้อเสนอจากงานวิจัยเพื่อการนำไปใช้ในการแปลรายการอาหารไทยเป็นภาษาจีน มีดังนี้

(1) การใช้คำในการแปล: การแปลรายการอาหารภาษาไทยเป็นภาษาจีน สำหรับอาหาร ประเภท “ทอดมัน” หรือ อาหารที่มีลักษณะเป็นแผ่นแบนและกลม ผู้แปลสามารถเลือกใช้คำว่า “饼” ซึ่งหมายถึง ขนมอบหรือของว่างของจีนในการแปลได้ เช่น ทอดมันกุ้ง (泰式炸虾饼) ทอดมัน ปลาหมึก (炸墨鱼饼) ทอดมันปูข้าวโพด (蟹肉玉米饼) กุ้งแพ (月亮虾饼) เผือกทอด (芋头饼) ข้าวตังหน้าตั้ง (泰式咸米饼) เป็นต้น การแปลเครื่องปรุงของอาหารไทยผู้แปลสามารถเลือกใช้คำ แปลตามที่มีผู้แปลไว้อยู่แล้ว เช่น กะปิ (虾酱) น้ำปลา (鱼露) มะขาม (罗望子) มะนาว (柠檬) กระเทียม (蒜蓉) ตะไคร้ (香茅) กะเพรา (罗勒叶) โหระพา (金不换/罗勒叶) สับปะรด (菠萝) พริก (辣椒) ขมิ้น (姜黄) สะเดา (印楝) มะพร้าว (椰子) จิง (姜) เป็นต้น การแปลวัตถุดิบประเภท เนื้อและอาหารทะเลต่าง ๆ ของอาหารไทย ผู้แปลสามารถเลือกใช้คำแปลได้ดังนี้ ปลากระพง (鲷鱼) ปลาช่อน (黑鱼) ปลาทูแดง (鲷鱼) ปลาดุก (鲶鱼) ปลาทู (鲭鱼) ปลาเก๋า (石斑鱼) เนื้อไก่ (鸡) เนื้อหมู (猪肉) เนื้อวัว (牛肉) เนื้อเป็ด (鸭肉) กุ้ง (虾) ปลาหมึก (墨鱼) ปู (蟹) ปูนิ้ม (壳蟹) หอยนางรม (蛤蜊) หอยเชล (扇贝) การแปลกรรมวิธีประกอบอาหาร ผู้แปลสามารถเลือกใช้คำ แปลได้ดังนี้ ผัด (炒) นึ่ง (蒸) ต้ม (汤) คั่ว (炒) ดอง (腌) ทอด (炸) ย่าง (烤) อบ (焗) ปั่น (冰沙) น้ำแข็งไส (刨冰) สำหรับอาหารประเภทแกง ผู้แปลสามารถตามลักษณะของอาหาร ได้แก่ การใช้คำว่า “咖喱” ในการแปลแกงที่มีการใส่กะทิหรือเครื่องแกงที่มีความเข้มข้น เช่น แกงกะหรี่ แกง เขียวหวาน แกงเผ็ด แกงเทโพ แกงคั่ว แกงฮังเล แกงเหลือง ใช้คำว่า “酸辣汤” แปลแกงที่มีรสชาติ เผ็ดและเปรี้ยว เช่น แกงส้ม

(2) ขอร้องในการแปลชื่ออาหาร รายการอาหารประเภท “ต้มยำ” จากงานวิจัยนี้พบว่ามีการแปลเมนูต้มยำตามลักษณะของอาหารจริง ไม่ใช่คำเดียวกันทั้งหมด เช่น ร้าน Home Thai รายการอาหารต้มยำไก่ แปลว่า (辣鸡汤) รายการอาหารต้มยำทะเล แปลว่า (冬阴海鲜汤) เป็นต้น แต่ทั้งนี้ก็ต้องระวังในการแปลทับศัพท์ชื่ออาหาร เพราะในงานวิจัยนี้พบว่า มีร้านอาหารที่ใช้คำทับศัพท์ของ “ต้มยำกุ้ง” นำมาแปลเมนูอาหารที่เป็น “ต้มยำ” ด้วย เช่น ข้าวผัดต้มยำ (冬阴功炒饭) ต้มยำปลา (鲭鱼冬阴功) เมนูอาหารเหล่านี้ไม่ใช่ต้มยำกุ้งควรตัดคำว่า “功” ออกไปเหลือเพียงคำว่า “冬阴” ส่วนการแปลรายการอาหารประเภท “ส้มตำ” และ “ยำ” ร้านอาหารไทยใช้คำแปลว่า “沙拉” และ “凉拌” ทั้งนี้เหตุเพราะคำว่า “沙拉” และ “凉拌” มีความหมายที่ใกล้เคียงกัน “沙拉” หมายถึง สลัด เป็นอาหารตะวันตกที่มีการนำวัตถุดิบมาคลุกให้เข้ากัน ส่วน “凉拌” คือ การนำ วัตถุดิบมาคลุกและใส่เครื่องปรุง โดยไม่ได้ใช้ความร้อนในการประกอบอาหาร แต่ในประเทศจีน รายการอาหารที่มีการใส่พริก และมีรสชาติเผ็ดมักใช้คำว่า “凉拌” มากกว่า คำว่า “沙拉” คำว่า “

沙拉” มักใช้ในสลัดผัก ดังนั้นในการแปล “ยำ” และ “ส้มตำ” ซึ่งโดยมากมีรสชาติเผ็ด หรือมีรสจัด ผู้วิจัยคิดว่าควรใช้คำว่า “凉拌” จะสื่อความได้ตรงมากกว่าคำว่า “沙拉”

(3) การแปลชื่ออาหารให้น่าสนใจ ร้านอาหารอาจมีการเพิ่มคำลงไป ในงานวิจัยนี้รายการอาหารเดียวกัน แต่คนละร้านบางรายการจะมีการแปลต่างกัน เช่น ข้าวเหนียวมะม่วง ร้านอาหารไทย KongBaTai ใช้วิธีการแปลตรงตัว แปลว่า (芒果糯米饭) ส่วนร้านอาหารไทย TaiFeiDian ใช้การเพิ่มคำเพื่อความน่าสนใจของรายการอาหาร แปลว่า (仙气芒芒糯米甜饭) เป็นต้น และยังมีบางรายการอาหารที่ใช้คำแสดงความเป็นไทย เช่น คำว่า “泰式” (แบบไทย) ลงไปในรายการอาหาร แสดงให้เห็นถึงเอกลักษณ์ว่าเป็นอาหารไทย

ในอนาคต จากการแลกเปลี่ยนที่เพิ่มขึ้นระหว่างจีนและไทยในด้านเศรษฐกิจ การค้า วัฒนธรรม และอื่นๆ ผู้วิจัยหวังว่างานวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับบุคคลที่สนใจ เป็นส่วนช่วยในการแสวงหาแนวทางแก้ไขการแปลให้มีประสิทธิภาพ ด้วยการปรับปรุงกลยุทธ์และวิธีการแปล ตลอดจนปรับปรุงคุณภาพและความถูกต้องของการแปล เช่นนี้ร้านอาหารไทยไม่เพียงแต่สามารถตอบสนองความต้องการข้อมูลและความชอบด้านรสนิยมของผู้บริโภคชาวจีนได้ดีขึ้นเท่านั้น แต่ยังมิมีบทบาทมากขึ้นในการส่งเสริมการแลกเปลี่ยนและบูรณาการวัฒนธรรมอาหารไทย- จีนช่วยเพิ่มประสบการณ์การรับประทานอาหารและการรับรู้ทางวัฒนธรรมของผู้บริโภค เพิ่มสีสันสดใสให้กับวงการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมและความร่วมมือระหว่างจีนและไทยอีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

การแปลไม่ได้เป็นเพียงการแปลภาษาเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการถ่ายทอดวัฒนธรรมด้วย ชื่ออาหารของร้านอาหารไทยมักจะมีลักษณะเฉพาะของท้องถิ่นและมรดกทางวัฒนธรรมอย่างลึกซึ้ง วิธีการเก็บองค์ประกอบเหล่านี้ไว้ใน การแปลและในขณะเดียวกันก็ดึงดูดความสนใจของผู้ใช้ส่วนใหญ่บนแพลตฟอร์มหม่ยถวน ช่วยนครเซี่ยงไฮ้ เป็นความท้าทายอย่างมาก หม่ยถวน ในฐานะแพลตฟอร์มบริการส่งอาหารชั้นนำของประเทศจีน มีฐานผู้ใช้จำนวนมาก ผู้ใช้เหล่านี้มาจากภูมิหลังที่แตกต่างกัน และมีความชอบด้านรสนิยมที่แตกต่างกัน เมื่อแปลชื่ออาหารไทย ควรใส่ใจกับการใช้คำ ศึกษาข้อควรระวังในการแปลเพื่อการปรับใช้ และเพื่อความน่าสนใจของรายการอาหารอาจมีการเพิ่มคำในรายการอาหาร ทั้งนี้ การแปลจะไม่เพียงแต่ดึงดูดความสนใจของลูกค้าได้ดีขึ้นเท่านั้น แต่ยังกระตุ้นความอยากรู้อยากเห็นและความอยากอาหารอีกด้วย การแปลที่ทำให้ผู้รับสารเข้าใจจะทำให้ผู้บริโภคชาวจีนเข้าใจอาหารไทยมากยิ่งขึ้น ตอบสนองความต้องการและความชอบด้านรสนิยมของผู้บริโภคชาวจีน ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนและบูรณาการวัฒนธรรมอาหารไทย - จีนได้ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. หากมีการศึกษาเปรียบเทียบการแปลชื่ออาหารไทยของร้านอาหารไทยในประเทศจีนจากแต่ละภูมิภาค อาจจะสะท้อนให้เห็นวัฒนธรรมอาหารของเขตพื้นที่นั้น ๆ ด้วย

2. หากมีการสำรวจความคิดเห็นของชาวจีน เมื่อดูรายการอาหารไทยที่แปลเป็นภาษาจีน จะเป็นการบูรณาการด้านการแปลและประสิทธิภาพการแปลความเข้าใจของลูกค้า จะทำให้ได้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการแปลรายการอาหารได้ดียิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- Newmark. (1995). *A Textbook of Translation*. London: Phoenix ELT.
- กนกพร นุ่มทอง และ ศิริวรรณ ลิขิตเจริญธรรม. (2562). หลักและข้อควรระวังในการแปลจีน-ไทย ไทย-จีน. *วารสารจีนศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*, 12(2). <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/CSJ/article/view/240107>
- กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์. (24 สิงหาคม 2566). จับตามองร้านอาหารไทยในตลาดแดนมังกร. <https://www.ditp.go.th/post/143148>
- กัลยาณี กฤตโตการกิต. (2563). กลวิธีการแปลชื่อภาพยนตร์ไทยแนวสยองขวัญเป็นภาษาจีน. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี*, 21(2). <https://ph01.tci-thaijo.org/index.php/psru/article/view/240961>
- คณะกรรมการการสืบค้นประวัติศาสตร์ไทยในเอกสารภาษาจีน สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี. (2540). เกณฑ์การถ่ายถอดเสียงภาษาจีนแมนดารินด้วยอักษรวิไทย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จิราพร เนตรสมบัติผล. (2566). การแปลชื่อตราสินค้าของไทยเป็นภาษาจีนและการเลือกใช้อักษรจีนเพื่อแสดงคุณลักษณะของสินค้า. *วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล*, 6(1). <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/lajournal/article/view/258979>
- ธิดา ธนาภิรักษ์ และกัญญณี ผลาวงศ์. (2547). ความรู้เรื่องอาหารไทย. *วารสารวิชาการ สถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์*. 2(4), 106-114.
- เนตรนันทิพย์ บุตดาวงค์ และ ศรีณธร สุระหาร. (2564). การศึกษาการแปลชื่ออาหารไทยเป็นภาษาจีน: กรณีศึกษาร้านอาหารไทยในนครเฉิงตู สาธารณรัฐประชาชนจีน. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี*, 12(1). <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/humanjubru/article/view/245688>
- เว็บไซต์สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงปักกิ่ง. (ม.ป.ป.). ความสัมพันธ์ไทย-จีน. <https://thaiembbeij.org/th/republic-of-china/thai-relations-china/>
- ศรุดา นิตวรการ. (2557). อาหารไทย: มรดกทางวัฒนธรรมของชาติ. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*, 5(1). <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/AJPU/article/view/42173>
- ศูนย์ข้อมูลเพื่อธุรกิจไทยในจีน. (ม.ป.ป.). นครเซี่ยงไฮ้. https://thaibizchina.com/figure_publication/shanghai/
- สัญญาวิ สายบัว. (2550). หลักการแปล. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เอกชัย แสงจันทร์ทะนุ. (2563). กลวิธีการแปลชื่อละครและซีรีส์ไทยเป็นภาษาจีน. *มนุษยศาสตร์สาร*, 21(1). <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/JHUMANS/article/view/217710>
- 金晓琳,付志娟,唐瑞,王皓.(2023).泰国菜在中国的发展特点分析:兼论中餐在海外新兴区域的发展思路.//《旅游学院学报》,(06),17-20. <https://doi.org/10.3969/j.issn.1008-5432.2023.06.005>
- 李慧珊.(2017).泰国菜名的汉译方法与策略.《北方文学》,(17),106. <https://doi.org/10.3969/j.issn.0476-031X.2017.06.081>
- 王莉.(2017).《泰国 77 个府名泰译汉研究》(硕士学位论文).广西大学. <https://doi.org/10.7666/d.Y3276948>
- 宇博智业产业研究院.(2023).2023 十大外卖平台排名. <https://m.chinabgao.com/top/brand/66752.html>

[บรรณาธิการ: จิราพร ปาสาจะ Jiraporn PASAJA, รุ่ย โจว Rui ZHOU]